

Informace k přijatému usnesení synodu o reformě seniorátů

Usnesení č. 36: Reforma seniorátů

Synod s účinností k 1. lednu 2027 schvaluje nové rozložení seniorátů Českobratrské církve evangelické podle varianty 2 uvedené v tisku č. 17/5 na str. 14–16.

Synod ukládá synodní radě připravit pro 3. zasedání 36. synodu návrh přechodných ustanovení k reformě seniorátů.

Synodní tisk 17/5 je uveden níže.

REFORMA SENIORÁTŮ

Interaktivní verze tohoto tisku je k dispozici zde: <https://e-cirkev.cz/reformasenioratu/>

Duch svatý je pohyb. Slovo Boží se děje, Duch Páně vane a pod jejich dotykem se církev stává dynamickým společenstvím, živým organismem.

Proč reforma seniorátů?

Naše církve se nachází v **procesu mnoha změn**. Zvěst evangelia zůstává stejná (Žd 13, 8), ale mění se společnost, v níž žijeme, mění se způsob života. Změny vynucené okolnostmi jsou nepříjemné. Mnoho současných změn v církvi tak vnímáme. Návrh na reformu seniorátů však předkládáme ve snaze **převzít iniciativu** a nejednat jen ve vleku událostí, pod tlakem personální či finanční nouze a předpokládané redukce sborů a církevních aktivit. Stávající organizační struktura seniorátů **není zcela funkční** a leckde se stává čistě formální – církev slouží struktuře místo toho, aby struktura sloužila církvi.

Navrhované změny mohou být totiž také dobrým využitím možností, které se nám nabízejí. Církve se rychle učí zacházet s elektronickými komunikačními prostředky, s digitalizací, které zjednodušují administrativu a umožňují propojení a sdílení na dálku. Revizi územního členění seniorátů i jejich pravomocí vidíme také jako příležitost posílit vědomí sounáležitosti a společenství našich sborů. Nejde jen o věc správnou, nýbrž také a především **duchovní**.

Výchozí stav – kde jsme

Základní údaje

Českokobratrská církev evangelická má v současnosti 14 seniorátů a 236 farních sborů. K 31. prosinci 2022 měla **58 410** členů, z toho **26 066** členů s hlasovacím právem, **18 284** členů zaplativších salár a průměrnou účast na nedělních bohoslužbách **7 871** lidí. K 31. březnu 2023 měla **236** duchovenských zaměstnanců (**214** farářů a jáhnů, **190** přepočtených úvazků), z toho **78** žen a **158** mužů. Na jednoho duchovenského zaměstnance připadalo **248** členů, **110** členů s hlasovacím právem, **77** zaplativších salárníků a **33** účastníků bohoslužeb. Celkem **47** farních sborů bylo neobsazených, z toho **28** neobsazených déle než rok.

Problémy seniorátů

Koncem dubna a v první polovině května 2021 se uskutečnily tři celovečerní rozhovory zástupců synodní rady a komise pro reformu správy církve s představiteli všech 14 seniorátů. Senioráty byly rozděleny do tří skupin tak, aby pokud možno spolu nesousedily, a aby složení každé skupiny co nejvíce reprezentovalo rozmanitost naší církve. Z rozhovorů vyplynuly následující **tendence**:

- Seniorátním výborům subjektivně **nechybí žádné pravomoci**.
- Nové pravomoci jsou spíše **na obtíž** (srov. např. stanovování výše kazatelských úvazků či osobních příplatků farářů a jáhnů).
- Malé senioráty jsou v **důsledku personální nouze** ohrožené únavou. Těžko se v nich hledají lidé do nejrůznějších funkcí. Nedaří se v nich propojovat lidi.
- Velké senioráty trápí **hodně papírování**. Konají více seniorátních akcí než malé senioráty.
- Narážíme na **limity dobrovolnictví**. Je velký problém najít vhodné laiky prakticky na cokoliv.

- Někde je nasazení seniora nebo seniorátního kurátora vysoce oceňováno (větší senioráty), někde si seniorátní kurátor stěžuje, že do věcí nevidí, nebo že funkci vzal, protože se nikdo jiný nepřihlásil (menší senioráty).

Senioráty jsou **různě velké a silné**, a to co do počtu členů, počtu farních sborů, počtu farářů a jáhnů, výpomocných kazatelů či pastoračních pracovníků, ale i co do průměrné účasti na bohoslužbách či obětavosti. Orgány některých menších a slabších seniorátů již **nezvládají plnit své úkoly** stanovené církevním zřízením a řády, jak v roli administrativní, tak společenské. Kupř. v některých seniorátech vyvstaly otázky nad fungováním kontrolních mechanismů při prodeji nemovitostí, některé senioráty zřejmě v blízké budoucnosti nebudou schopny zvolit seniorátní výbory či předsednictva konventů, v některých seniorátech zcela vážně práce s mládeží.

Cílový stav – kam se chceme dostat

Ze Strategického plánu z r. 2019 vyplývá několik cílů či dílčích úkolů týkajících se seniorátů:

- *IV. Klíčoví lidé:* Členové seniorátních výborů mají **dostatečnou podporu**, aby mohli zvládat svou sborovou i seniorátní agendu. / Synodní rada provede analýzu možností **podpory menších a chudších seniorátů** na poli administrativy a technickoorganizačních záležitostí.
- *V. Přejít na samofinancování:* Senioráty fungují ve svých spádových regionech jako **významný aktér**.
- *VII. Efektivní řízení a hospodaření:* Synodní rada provede za součinnosti seniorátních výborů **inventuru současného rozdělení kompetencí správy církve (včetně geografického rozčlenění a kompetencí seniorátů)** a případně předloží návrhy změn na její zefektivnění. V rámci toho přihlédnou dle potřeby a možností i k příkladům ze zahraničí.

V této souvislosti je nezbytné připomenout též **minimální požadavky kladené na farní sbory**, které schválil synod v r. 2019. Pokud farní sbor přestane splňovat jeden z těchto požadavků, podle usnesení synodu přestává plnit své základní funkce a seniorátní výbor by měl s příslušným staršovstvem zahájit **rozhovory o budoucnosti sboru**. Možností, jak uspořádat místní společenství, je mnoho – naleznete je ve „[věříři](#)“ [možností](#). Minimální požadavky kladené na farní sbory jsou tyto:

- schopnost vytvořit dostatečnou **poptávku po práci kazatele**,
- schopnost shromáždit k pravidelným nedělním bohoslužbám v sídle sboru v průměru **alespoň 10 osob**,
- schopnost pravidelně konat přiměřenou **misijní, diakonickou či pastorační aktivitu** pro okolí sboru,
- schopnost staršovstva pravidelně se scházet v **usnášeníschopném počtu**,
- schopnost získat během kalendářního roku pro svůj vlastní život a službu **nejméně 50 000 Kč** (v součtu vybraných sbírek pro potřeby sboru, vybraných tuzemských darů a vybraného saláru) **a zaplatit odvod do Personálního fondu a repartice**,
- schopnost zvládnout **samostatně příslušnou správní agendu (vč. správy nemovitostí)**.

V průběhu r. 2022 členové synodní rady uskutečnili **rozhovory se všemi seniory** s cílem vyjasnit odhad situace v r. 2030 – kolik bude mít církev farních sborů či spolupracujících sousboří, které splňují výše uvedené požadavky, a kolik farářů a jáhnů v nich bude s ohledem na demografické trendy působit.

Podle těchto odhadů ověřených seniory bude v r. 2030 v ČCE působit přibližně **170–175** farářů a jáhnů (v r. 2023 jich bylo 214), přičemž sbory budou poptávat **165–175** kazatelských úvazků. Obsazeno bude **150–160** přepočtených úvazků (v r. 2023 jich bylo 190), což vzhledem k věkové struktuře farářů a jáhnů znamená, že do r. 2030 jich bude nadále **mírný nedostatek**, po r. 2030 jich však bude zřejmě **velký nedostatek**.

Vzhledem k očekávanému vývoji sítě farních sborů a změnám v kazatelském sboru se jeví nezbytným uskutečnit **reformu seniorátů**, přičemž je nabíledni, že reforma se dotýká především seniorátů **menších**, které se již nyní potýkají s problémy při svém fungování.

Reforma seniorátů – jak na to

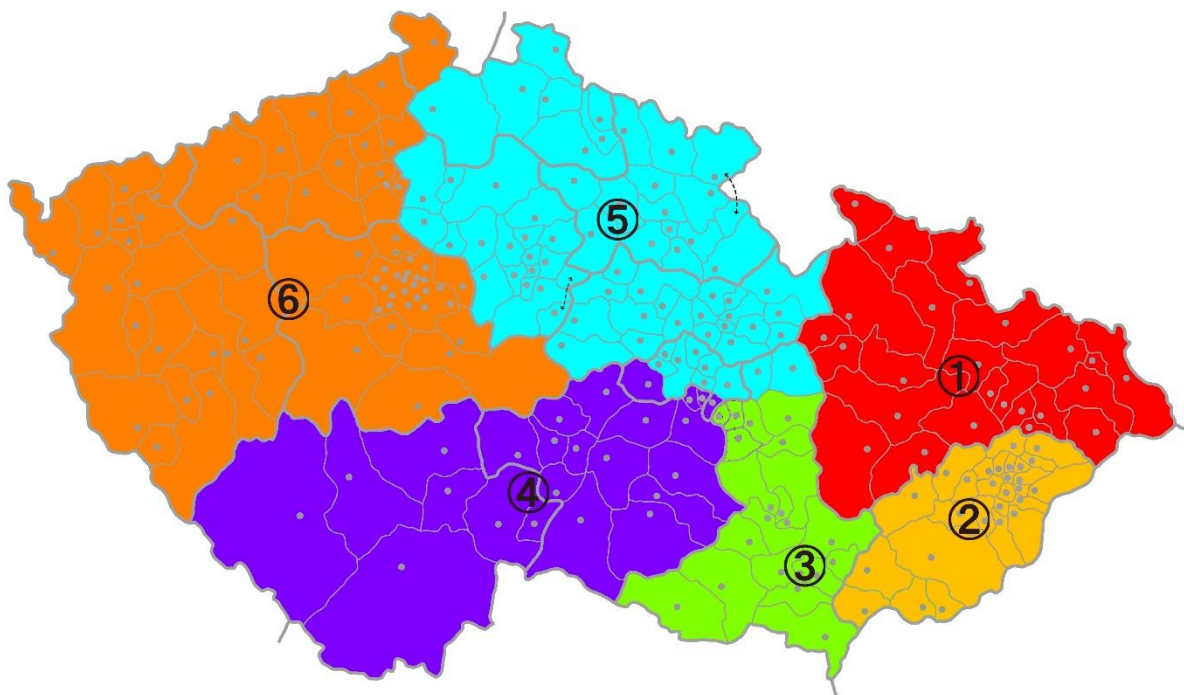
Synodní rada předkládá synodu **dvě varianty** reformy seniorátů. Obě byly církvi představeny a o obou diskutovala. Každá z variant má své výhody i nevýhody.

Varianta 1

První z variant reformy seniorátů je **radikálnější**.

V zásadě se jedná o návrh, o němž synod v r. 2022 zahájil celocírkevní rozhovor. Byly v něm učiněny pouze dvě změny: přeřazení sborů Prosetín, Rovečné a Veselí k navrhovanému III. seniorátu a přeřazení sborů Hodonín, Hrubá Vrbka a Velká nad Veličkou, Javorník nad Veličkou a Kyjov do navrhovaného II. seniorátu. (Další připomínky, které k této variantě zazněly, jsou uvedeny níže u varianty 2.)

Mapa zobrazuje sbory k 1. 1. 2024.



Z pohledu současných seniorátů by

- se všechny sbory současného **Pražského seniorátu** staly součástí navrhovaného VI. seniorátu.
- se většina sborů současného **Poděbradského seniorátu** stala součástí navrhovaného V. seniorátu, přičemž sbory Brandýs nad Labem, Libiš, Mělník a Mšeno u Mělníka by byly přeřazeny do navrhovaného VI. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Jihočeského seniorátu** staly součástí navrhovaného IV. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Západočeského seniorátu** staly součástí navrhovaného VI. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Ústeckého seniorátu** staly součástí navrhovaného VI. seniorátu.

- většina sborů současného **Libereckého seniorátu** stala součástí navrhovaného V. seniorátu, přičemž sbor Rumburk (v Ústeckém kraji) by byl přearozán do navrhovaného VI. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Královéhradeckého seniorátu** staly součástí navrhovaného V. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Chrudimského seniorátu** staly součástí navrhovaného V. seniorátu.
- se většina sborů současného **Poličského seniorátu** stala součástí navrhovaného V. seniorátu, přičemž sbory Jimramov a Krucemburk (oba v Kraji Vysočina) by byly přearozeny do navrhovaného IV. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Horáckého seniorátu** staly součástí navrhovaného IV. seniorátu.
- se většina sborů současného **Brněnského seniorátu** stala součástí navrhovaného III. seniorátu. Sbory Moravská Třebová a Svitavy (oba v Pardubickém kraji) by byly přearozeny do navrhovaného V. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Východomoravského seniorátu** staly součástí navrhovaného II. seniorátu.
- se všechny sbory současného **Moravskoslezského seniorátu** staly součástí navrhovaného I. seniorátu.
- byly všechny sbory současného **Ochranovského seniorátu** vyjma Ochranovského sboru při ČCE v Praze nově zařazeny do navrhovaného V. seniorátu.

Tato varianta přináší dlouhodobě udržitelné územní členění církve, které ve vysoké míře zohledňuje krajské zřízení a důsledně vychází z předpokládaného stavu církve v r. 2030. Celkem 11 sborů by vyčlenila z jejich původních seniorátů. Pochopitelné obavy zejména laických členů seniorátních výborů působí velké území navrhovaných seniorátů. Dlužno dodat, že tato varianta nezohledňuje některé připomínky konventů.

Varianta 2

Druhá z variant reformy seniorátů má v církvi **větší podporu**.

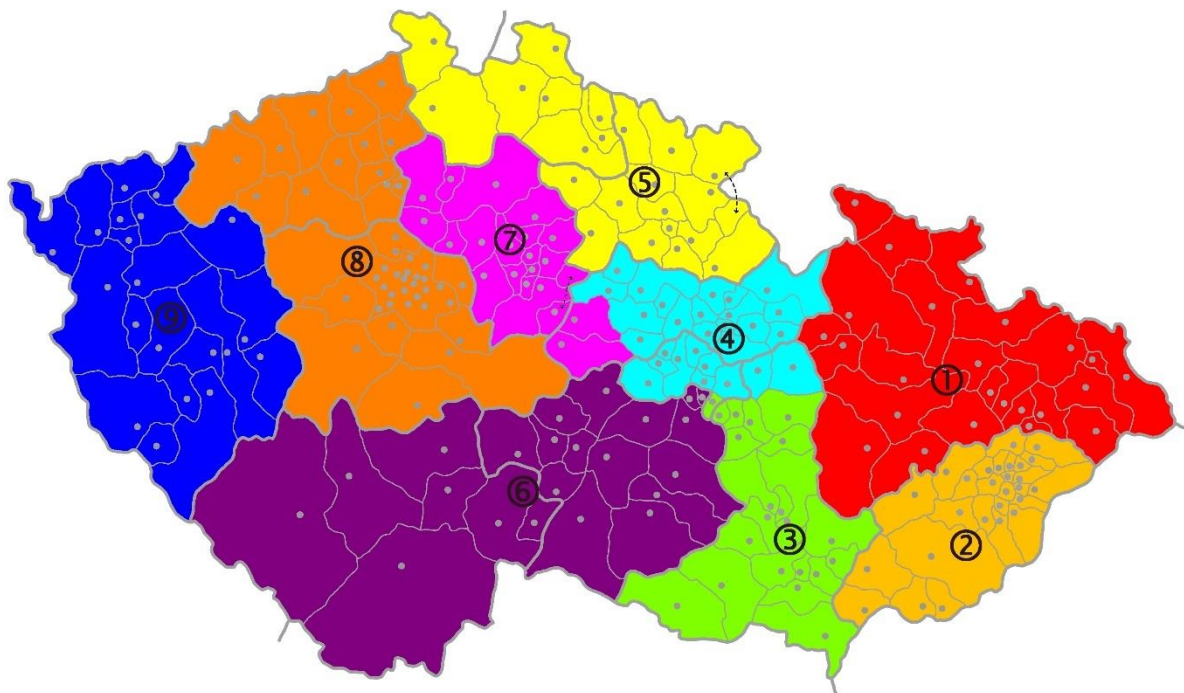
[K návrhu](#), o němž byl v r. 2022 zahájen celocírkevní rozhovor, zaznělo mnoho připomínek. Senioráty zpochybňovaly možnosti efektivní správy velkých seniorátů či fungování neformálních společenstevních celků. Velké senioráty byly hodnoceny jako překážka budování regionální sounáležitosti. Senioráty požadovaly, aby se problémy řešily tam, kde jsou, totiž aby se změny netýkaly seniorátů, které dobře fungují. Padlo doporučení, aby se menší senioráty spíše slučovaly, totiž aby byla zachována sounáležitost sborů bývalého malého seniorátu v novém větším seniorátu. Navrhované uspořádání seniorátů podle některých názorů zpřetrhá jemnou síť vztahů mezi sbory. Vědomí neudržitelnosti současného stavu je podle jiných názorů patrné napříč církví. Z některých seniorátů vzešly konkrétní návrhy na začlenění toho-kterého územního celku do jednoho ze seniorátů (např. Olešnicko, Hodonínsko). Byl též konstatován ze strany sborů chybějící vzhled do problematiky i nedostatek vůle se problematikou zabývat. Soubor jednotlivých odpovědí je [volně k dispozici](#).

Na základě těchto připomínek byl zpracován [další návrh](#), který byl kompromisem mezi návrhem přijatým k diskusi na synodu v r. 2022, výsledky rozhovorů v seniorátech a připomínkami z rozpravy na synodu v r. 2023. Zohledňuje přání sborů Východomoravského seniorátu zůstat v jednom seniorátu a přání čtyř sborů z Olešnicka zůstat společně v jednom seniorátu s Brnem (vzhledem ke spádovosti).

I k tomuto návrhu však měly konventy podstatné připomínky. Senioráty zejména stály o zachování současných seniorátních společenství jakožto funkčních celků. Vyslovovaly se proti dělení seniorátů a přesunům sborů mezi senioráty, několik seniorátů se zároveň vyjádřilo v tom smyslu, že jsou ochotny přijmout sbory ze sousedních seniorátů. Ústecký seniorát se vyslovil pro sloučení s Pražským seniorátem.

Na základě těchto podnětů komise pro reformu správy církve připravila **variantu 2**, kterou synodní rada předkládá synodu k projednání.

Mapa zobrazuje sbory k 1. 1. 2024.



1 – moravskoslezský, 2 – východomoravský, 3 – brněnský, 4 – pardubický, 5 – východočeský, 6 – jihočeský-horácký (pracovní název), 7 – poděbradský, 8 – pražský, 9 – západočeský

Z pohledu současných seniorátů by

- všechny sbory současného **Pražského seniorátu** zůstaly součástí navrhovaného Pražského seniorátu, avšak přibyly by k nim všechny sbory současného Ústeckého seniorátu a Ochránovský sbor při ČCE v Praze.
- se všechny sbory současného **Poděbradského seniorátu** staly součástí navrhovaného Poděbradského seniorátu, avšak nově by k nim přibyly sbory Čáslav a Opatovice.
- se všechny sbory současného **Jihočeského seniorátu** staly součástí navrhovaného Jihočeského-horáckého seniorátu (pracovní název).
- zůstal **Západočeský seniorát** beze změn.
- se všechny sbory současného **Ústeckého seniorátu** staly součástí navrhovaného Pražského seniorátu.
- se všechny sbory současného **Libereckého seniorátu** staly součástí navrhovaného Východočeského seniorátu.
- se všechny sbory současného **Královéhradeckého seniorátu** staly součástí navrhovaného Východočeského seniorátu.
- byly všechny sbory současného **Chrudimského seniorátu** vyjma sborů Čáslav a Opatovice nově zařazeny do navrhovaného Pardubického seniorátu.
- byly všechny sbory současného **Políčského seniorátu** vyjma sboru Jimramov nově zařazeny do navrhovaného Pardubického seniorátu.
- se všechny sbory současného **Horáckého seniorátu** staly součástí navrhovaného Jihočeského-horáckého seniorátu (pracovní název).

- se většina sborů současného **Brněnského seniorátu** stala součástí navrhovaného Brněnského seniorátu. Do seniorátního společenství by nově přibyl sbor Jimramov; sbory Moravská Třebová a Svitavy by byly přeřazeny do navrhovaného Pardubického seniorátu.
- zůstal **Východomoravský seniorát** beze změn.
- zůstal **Moravskoslezský seniorát** beze změn.
- byly všechny sbory současného **Ochranovského seniorátu** vyjma Ochranovského sboru při ČCE v Praze nově zařazeny do navrhovaného Východočeského seniorátu.

Tato varianta se snaží maximálně vyhovět přání konventů. Třem seniorátům žádné změny nepřináší, několik seniorátů slučuje. Pouze šest sborů by vyčlenila z jejich původních seniorátů. Na druhou stranu však lze namítnout, že se vlastně o reformu v pravém smyslu slova nejedná a že navrhovaný stav bez dalších změn dlouho nevydrží.

A co když senioráty necháme tak, jak jsou teď?

Správní rovina seniorátu

Podstatná část rizik spojených se zachováním stávající podoby seniorátů je dána personální nouzí ve sborech i seniorátech. To je zjevné především v příhraničních seniorátech v Čechách, ale tato situace se po r. 2030 bude do značné míry týkat všech seniorátů.

Téměř s jistotou víme, že ČCE bude po r. 2030 zápasit jednak s nedostatkem farářů a jáhnů, jednak s úbytkem členů, který bude územně nerovnoměrný. Centra (Praha, Brno) mohou být dál posílena, ale většina území, vč. regionů považovaných za tradičně evangelické, se zřejmě bude muset vypořádat s úbytkem sborů či jejich oslabením, vedoucím ke snížené schopnosti povolát kazatele.

➤ V čem se „zmenšení ČCE“ týká i správní roviny seniorátu?

- Sníží se **počet aktivních laiků** a jejich ochota či způsobilost zastávat funkce povinné (konvent, seniorátní výbor) i dobrovolné (poradní odbory, organizování setkání a dalších aktivit). Na laicích leží těžiště živosti (seniorátních) sborů a vzhledem k předpokládanému úbytku kazatelů se toto jejich břímě ještě zvětší.
- Poklesne **ekonomická síla sborů** v seniorátu, která definuje počet obsaditelných kazatelských úvazků v seniorátu. Kazatele si bude platit každý sbor z větší části sám, přičemž seniorát je v obsazování svých funkcí závislý na sborové obsazenosti.
- Klesne i **počet kazatelů pro seniorátní funkce**, protože i kazatelé se funkcí v seniorátu ujímají dobrovolně. Nelze nikoho (do)nutit, aby funkci v seniorátu přijal. Proto jsou např. hojně úvahy sborů o povolávání kazatele na částečný úvazek potenciálně rizikové pro funkčnost seniorátu. Kazatel povolaný na nižší úvazek z různých důvodů nemusí být ochoten a schopen zastávat funkce v seniorátu.

Zmenšování církve znamená méně – především lidských – zdrojů pro základní, správní funkce seniorátu.

➤ Co když...

...je v seniorátu málo kazatelů?

Minimální počet kazatelů v seniorátu pro obsazení všech „povinných“ funkcí činí **6 osob** (2 v seniorátním výboru, 2 v předsednictvu konventu, 2 náhradníci pro obojí).

Jsou zde i určitá omezení: jáhen nemůže být členem seniorátního výboru, stejně tak farář, který je v době volby starší 70 let. Zastávání některých funkcí je vzájemně neslučitelné, funkční překážkou je i blízké příbuzenství.

Při počtu šesti kazatelů v seniorátu musí mít všichni funkci. Zároveň nikdo z nich nesmí rezignovat. Ten z kazatelů, který by rezignoval, by při nejbližší volbě (bez příchodu dalšího kazatele do seniorátu) byl jedinou kandidovatelnou osobou.

V ČCE je přijetí funkcí dobrovolné. Nesmí se dít pod nátlakem (byť z nezbytí), má se jednat o volbu. Demokratický rys presbyterně synodního zřízení je přitom klíčový pro charakter ČCE a též pro kompetentní řízení všech pater církve, senioráty nevyjímaje.

...když je v seniorátu málo aktivních laiků?

Minimální počet laiků v seniorátu pro obsazení všech „povinných“ funkcí činí rovněž **6 osob** (2 v seniorátním výboru, 2 v předsednictvu konventu, 2 náhradníci).

Zde platí totéž, co pro kazatele, jenomže pro kazatele je práce pro seniorát součástí jejich povolání (a jsou za ni odměňováni mzdou). Pro laiky je to vždy dobrovolná činnost bez nároku na odměnu. Bez ochoty k ní se senioráty neobejdou ani ve své základní funkčnosti.

...když je málo lidí na všechno?

Ve 12 lidech ale seniorát se všemi úlohami skutečně uřídit nejde. Protože v každém seniorátu bez ohledu na jeho „velikost“ se musejí obsadit i následující funkce:

- poslanci na synod – kromě seniora a seniorátního kurátora dalších 2 až 6 synodálů a 2 až 6 náhradníků,
- seniorátní shromáždění Jeronýmovy jednoty (1 člen za každý sbor), vč. konventem voleného seniorátního představenstva (2 členové, 2 náhradníci),
- poslanec a náhradník do ústředního shromáždění Jeronýmovy jednoty,
- dva revizoři seniorátního účetnictví a jejich náhradníci,
- seniorátní pokladník (kterým nemůže být senior).

...když má seniorát málo sborů?

Teoreticky i seniorát o šesti sborech může generovat dostatek kazatelů a laiků pro obsazení funkcí a bohatý, radostný společenstevní život. V ČCE však takový seniorát nemáme.

Menší společenství mohou být snáze opanována výraznými jednotlivci, kdy se presbyterně synodní zřízení stává spíš formalitou a snáze se věci daří prosazovat silou. A v takovou chvíli se také jednodušeji sklouzává k vyhraněnosti či extrémům. Zároveň může být váha hlasu poslance synodu tak malého seniorátu disproporčně velká.

Nedostatek lidí ochotných sloužit v seniorátních funkcích vede k problematickému obsazování základních orgánů seniorátu, ke snížené kvalitě odvedené práce, k upozadování demokratického charakteru ČCE či přetěžování „hrstky věrných“.

Provoz seniorátu se redukuje jen na to nejnужnější, co se stíhá a „co se musí“, čímž paradoxně právě u menších seniorátů může mizet role seniorátu nejen jako významného aktéra v regionu, ale i jako organizátora a iniciátora společenstevního života.

Společenstevní rovina seniorátu

Nadsborové společenství je vyhledáváno zejména tehdy, když je farní sbor větší, živý a má na seniorátní či partnerské aktivity kapacitu. Seniorátní společenství může, ale nemusí být organizováno strukturami seniorátu. Může se jednat o spontánní aktivity několika sousedících sborů, přičemž toto souručenství není překreslením hranic seniorátů ohroženo.

- Seniorát jako aktér společenské života církve v nadsborovém měřítku

Klub vybraných?

Spontánní setkávání je většinou funkční, ale v církvi může vést k vytváření „společností vybraných“ (vzájemně sympatických) a izolaci „nechtěných“ lidí. Platí to ve sborovém i seniorátním měřítku.

Konvent, pastorálky, schůze seniorátního výboru

Ač jsou to pracovní schůze, které patří k organizační roli seniorátu, samy mohou být hezkým společenstvím. Nemůžeme je však zaměňovat se společenským životem seniorátu – to by bylo dost málo.

Podpora společenské roviny seniorátu

- Seniorátní výbor může zřídit celou řadu poradních odborů pro podporu společenského rozměru seniorátu.
- Poradní odbory mohou hrát klíčovou roli při podpoře sborů i jednotlivých činností v seniorátu (např. poradní odbory teologické, ekonomické, stavební).

Seniorátní společenství se nesetkává pouze na konventu a pastorálkách. Pokud ano, je to známkou rezignace na společenskou roli seniorátu. Slábnoucí senioráty nedokáží prostřednictvím např. poradních odborů účinně podpořit či organizovat společenskou život seniorátu. V některých seniorátech např. s menší tradicí vzájemné sounáležitosti, s většími vzdálenostmi mezi sbory či s rozdílnou zbožností nemusí hrát seniorát žádnou roli pro život víry jednotlivců i celých sborů.

Menší senioráty s nižším počtem kazatelů a aktivních laiků nemají kapacitu účinně organizovat společenskou život seniorátů.

Vzhledem k očekávanému úbytku farářů a jáhnů i ostatních členů církve bude v současném rozložení seniorátů převládat jejich soustředěnost na správní roli s upořádáním role společenské.

Harmonogram

v průběhu roku 2023

Synodní rada došla vyjádření zapracuje do návrhu nového uspořádání seniorátů, bude jej konzultovat s představiteli seniorátů, a poté připraví finální návrh, který představí církevní veřejnosti.

květen 2024

Synod projedná finální návrh nového uspořádání seniorátů.

květen 2025

Synod projedná návrhy odpovídajících změn církevního zřízení a církevních řádů.

1. ledna 2027

Nové rozčlenění seniorátů vstoupí v účinnost.

jaro 2027

Konventy nových seniorátů zvolí poslance 37. synodu.

Exkurz 1: Jaké jsou výhody, nevýhody a důsledky existence malých seniorátů?

- **Sevřené společenství.** Menší senioráty si často udržují silný smysl pro soudržnost a jednotu, přičemž sdílené hodnoty a cíle jsou zde snáz prosazovány. Malé senioráty pečují o úzce propojené a vzájemně se podporující společenství sborů a kazatelských stanic, jejichž členové mohou budovat hluboké mezilidské vztahy napříč seniorátem. To ovšem platí pouze pokud jsou sbory v seniorátu otevřené navzájem i nově přichozím, jinak hrozí sborům i seniorátu uzavřenost.
- **Individuální duchovní péče.** S menším počtem sborů mohou senioři poskytovat kazatelům osobní pozornost a podporu šitou na míru. Pokud ji ovšem má kdo poskytovat – a pokud ji má kdo přijímat. Členové seniorátního výboru se mohou více věnovat kazatelům a presbyterům v jednotlivých sborech.
- **Misijní možnosti.** Menší společenství mohou snáz experimentovat s různorodými misijními nástroji, které dobře odpovídají potřebám jejich bezprostředního okolí. Vzhledem k omezeným lidským i finančním zdrojům však může být pro malé senioráty obtížné zahájit ambiciózní misijní iniciativy (např. revitalizaci sboru ve větším městě či založení zcela nového sboru). Malý seniorát si sotva bude moci dovolit povolat např. seniorátního faráře pro mládež.
- **Pružnější rozhodování.** Menší skupiny se mohou rozhodovat efektivněji a pružněji, což umožňuje menším seniorátům rychle reagovat na měnící se okolnosti a potřeby. Hrozí zde nedostatek (nových) pracovníků, závislost na několika klíčových osobách, které přebírají většinu odpovědnosti, což zvyšuje jejich zátěž a představuje riziko jejich vyhoření, nemluvě o zanedbávání pastorační péče či plnění administrativních úkolů. Malé skupině navíc hrozí riziko zúženého rozhledu, který brání inovacím a znemožňuje společenství úspěšně řešit složité problémy.
- **Viditelný dopad příspěvků.** Saláry a dary každého člena jsou v sevřenějších společenstvích viditelnější a oceňovanější, což podporuje větší zapojení a angažovanost presbyterů a laiků obecně. Na druhou stranu se však menší sbory často potýkají s chronickým nedostatkem finančních prostředků, což má důsledky i na hospodaření seniorátu. Malý seniorát si zpravidla nemůže dovolit zaměstnat administrativní sílu, natož podporovat větší diakonické či katechetické projekty.
- **Efektivnější využívání zdrojů.** Správa omezených zdrojů podporuje jejich tvořivou redistribuci a vytváří podmínky pro jejich pečlivou správu s maximálním dopadem (pokud je co rozdělovat). Avšak administrativa spojená s hospodařením bývá často nad síly malých společenství, a proto se malým seniorátům někdy nedaří plně využívat ani potenciál vnitřních církevních zdrojů, tím méně různých dotací a grantů z veřejných rozpočtů.

V důsledku dalšího trvání malých seniorátů by bylo nezbytné zavést **opatření**, která by **minimalizovala jejich nevýhody a rizika**, a to zejména:

- zamezila tomu, aby se seniorát stal „lénem“ úzké skupiny představitelů,
- zvýšila kapacitu ÚCK poskytovat malým seniorátům podporu misijní, katechetickou, projektovou, finanční či administrativní, a to zřejmě na úkor zvýšení celocírkevních reartic,
- zjednodušila řády církve při zachování kontrolních mechanismů, tj. přesunula určité pravomoci na nadřízené orgány a shromáždění (centralizace).

Exkurz 2: Jak budou fungovat velké senioráty po společenstevní stránce?

Pokud se týče **fungování společenstevních celků** v rámci jednotlivých seniorátů, komise pro reformu správy církve doporučuje následující řešení: Konvent by mohl rozdělit seniorát na oblasti (max. tři). Každá oblast musí být zastoupena v seniorátním výboru – při volbě seniorátního výboru konvent stanoví, kdo je pověřeným zástupcem pro danou oblast (a kdo jeho náhradníkem, kdyby zástupce přestal

být členem seniorátního výboru). Pověřený zástupce nemusí nutně být ze sboru v dané oblasti, v tom necht' má při volbě konvent svobodu (bylo by zajiště možné, aby sbory v dotčené oblasti navrhly svého zástupce coby kandidáta do seniorátního výboru, volbu by to však trochu komplikovalo a do řádů by to přineslo další opatření, bez kterých se asi rádi obejdeme). Případné změny v počtu a velikosti oblastí určí konvent nejlépe rok před další volbou seniorátního výboru.

Navrhované dělení seniorátu do oblastí je použitelné už teď, avšak zřetelné pojmenování této možnosti bude užitečné. Seniorát necht' sám posoudí, chce-li oblasti vytvořit (a řešit tím opakující se obavy, jak to bude ve velkých seniorátech s pastorkami, s mládeží atd.). Bude dobře, bude-li to pravomoc konventu a bude-li odpovědnost za oblast v seniorátním výboru někomu určena. Dělení do oblastí, pokud k němu seniorát sáhne, by mohlo pomoci s nasměrováním lidských sil a finančních zdrojů (opět to je možné i dnes, mohlo by to však přinést leccjaká vylepšení). Konkrétní opatření a řešení náleží už do kompetence seniorátů a netřeba jim do toho mluvit.

Často kladené otázky

▪ Proč jsou nové senioráty lepší než staré?

Nové senioráty vycházejí z toho, jak bude církev vypadat v r. 2030, ne z toho, jak vypadala [v r. 1952](#). Nové senioráty mají velký misijní a rozvojový potenciál. Nové senioráty zabrání centralizaci církevní správy.

▪ Co se stane, když se nic nestane?

Pokud se nestane nic, některé menší senioráty v dohledné době zkolabují a přestanou plnit své společenské i administrativní úkoly, což si vyžádá přesun některých pravomocí seniorátů na synodní radu a synod.

▪ Co se změní a co ne?

Změní se územní členění seniorátů a přibude právní zakotvení menších společenských celků (okrsků). Žádné další změny se v současnosti neplánují. (Dosud nebyla zcela rozřešena otázka uvolněných seniorů či seniorátních kurátorů, nicméně mínění v církvi se přiklání k setrvání při stávajícím způsobu výkonu těchto funkcí.)

▪ Ruší se změnou stávající a funkční seniorátní dny mládeže či seniorátní setkávání?

Návrh nehodlá rušit nic, co funguje. Některé sbory se však můžou stát součástí společenství sborů, s nimiž dosud seniorát nesdílely.

▪ Ruší to vazby některých sborů, protože se dělí do dvou seniorátů. Co s tím?

Je pravda, že členové některých sborů se již nebudou setkávat na konventu, nic však nebrání tomu, aby se do budoucna scházeli na jiných akcích. Vzdálenosti mezi sbory se nezvětší.

▪ Nebude to celé dražší?

Finanční dopad reformy seniorátů hodnotíme jako neutrální. Úspora nákladů není důvodem, proč se o této změně diskutuje. Církvi nechybí peníze, ale lidé – i v seniorátních funkcích.

▪ Jaká bude podpora procesu ze strany povšechného sboru?

Nezávisle na reformě seniorátů vznikla v souladu se strategickým plánem v Ústřední církevní kanceláři pozice [samostatného referenta podpory seniorátů](#).

▪ Kde bude sídlo seniorátu – v tom největším městě?

Sídlo seniorátu bude jako dnes ve sboru seniora.

▪ Nebudou některé nové senioráty příliš slabé?

Budou, ale bude jich méně než dnes.

Návrh usnesení

Synodní rada předkládá následující návrhy usnesení:

1.

Varianta A: Synod s účinností k 1. lednu 2027 schvaluje nové rozložení seniorátů Českobratrské církve evangelické podle varianty 1 uvedené v tisku č. 17/5 na str. 11–13.

Varianta B: Synod s účinností k 1. lednu 2027 schvaluje nové rozložení seniorátů Českobratrské církve evangelické podle varianty 2 uvedené v tisku č. 17/5 na str. 14–16.

2. Synod ukládá synodní radě připravit pro 3. zasedání 36. synodu návrh přechodných ustanovení k reformě seniorátů.

Varianta 1

I. seniorát	II. seniorát	III. seniorát	IV. seniorát
BRUNTÁL	HODONÍN	BOSKOVICE	ČESKÉ BUDĚJOVICE
ČESKÝ TĚŠÍN	HOŠŤÁLKOVÁ u Vsetína	BRNO – HUSOVICE	DAŇKOVICE
FRÝDEK-MÍSTEK	HRUBÁ VRBKA a VELKÁ nad Veličkou	BRNO – ŽIDENICE	HORNÍ DUBENKY
HODSLAVICE	HUSLENKY	BRNO I	HORNÍ KRUPÁ
HRABOVÁ	JABLŮNKA	BRNO II	HORNÍ VILÉMOVICE
HRANICE	JASENNÁ	BŘECLAV	HUMPOLEC
JAVORNÍK u Jeseníku	JAVORNÍK nad Veličkou	DAMBOŘICE	JIHLAVA
JESENÍK	KATEŘINICE	HERŠPICE	JIMRAMOV
KRNOV	KROMĚŘÍŽ	HUSTOPEČE u Brna	JINDŘICHŮV HRADEC
NOVÝ JIČÍN	KYJOV	KLOBOUKY u Brna	KRUCEMBURK
ODRY	LESKOVEC	MIROSLAV	MORAVEČ
OLOMOUC	LIPTÁL	NIKOLČICE	NOVÉ MĚSTO na Moravě
OPAVA	POZDĚCHOV	NOSISLAV	OPATOV
OSTRAVA	PRUSINOVICE	OLEŠNICE na Moravě	PELHŘIMOV-STRMĚCHY
OSTRAVICE	PRŽNO	PROSETÍN u Bystřice nad Pernštejnem	PÍSEK
PROSTĚJOV	RATIBOŘ u Vsetína	ROVEČNÉ	SÁZAVA
PŘEROV	RUSAVA	SILŮVKY u Brna	SNĚŽNÉ na Moravě
SUCHDOL nad Odrou	RŮŽDKA	VANOVICE	SOBĚSLAV
ŠENOV u Ostravy	STRÍTEŽ nad Bečvou	VESELÍ	STRMILOV
ŠTERNBERK	UHERSKÉ HRADIŠTĚ	ZNOJMO	TÁBOR
ŠTRAMBERK	VALAŠSKÉ MEZIRŘÍČÍ		TELČ
ŠUMPERK	VELKÁ LHOTA		TŘEBÍČ
VÍTKOV	VIZOVICE		VELKÉ MEZIRŘÍČÍ
ZÁBŘEH	VSETÍN (Dolní sbor)		VOLYNĚ
	VSETÍN (Horní sbor)		
	ZÁDVEŘICE-RAKOVÁ		
	ZLÍN		

V. seniorát

BOROVÁ u Poličky	KROUNA	SLOUPNICE
BOŠÍN	KŘÍŽLICE	SVITAVY
BRANDÝS nad Orlicí	KUTNÁ HORA	TANVALD-SMRŽOVKA
BUČINA	LANŠKROUN	TELECÍ
BUKOVKA	LETOHRAD	TRUTNOV
ČÁSLAV	LIBEREC	TŘEBECHOVICE pod Orebem
ČERNILOV	LIBICE nad Cidlinou	TURNOV
ČESKÁ LÍPA	LIBŠTÁT	UJKOVICE
ČESKÁ TŘEBOVÁ	LITOMYŠL	VELENICE
ČESKÝ BROD	LOZICE	VELIM
DVAKAČOVICE	LYSÁ nad Labem	VRCHLABÍ
DVŮR KRÁLOVÉ nad Labem	MLADÁ BOLESLAV	VYSOKÉ MÝTO
DŽBÁNOV-ÚSTÍ nad Orlicí	MORAVSKÁ TŘEBOVÁ	ŽELEZNÝ BROD
HLINSKO	NÁCHOD-ŠONOV	
HORNÍ ČERMNÁ	NOVÉ MĚSTO pod Smrkem	
HOŘICE v Podkrkonoší	NOVÝ BYDŽOV	
HRADEC KRÁLOVÉ	NYMBURK	
HRADIŠTĚ	OPATOVICE	
HRONOV	PARDUBICE	
CHLEBY	PEČKY	
CHOCEŇ	PODĚBRADY	
CHRUDEM	POLÍČKA	
JABLONEC nad Nisou (Ochranovský)	POTŠTEJN	
JABLONEC nad Nisou	PROSEČ u Skutče	
JIČÍN	PŘEDHRADÍ	
JILEMNICE	PŘELOUČ	
KLÁŠTER nad Dědinou	RANÁ u Hlinska	
KOLÍN	ROVENSKO pod Troskami	
KOSTELEČ nad Orlicí	SEMONICE	

VI. seniorát

BENEŠOV u Prahy	OSTROV	ROZTOKY u Prahy
BEROUN	PLZEŇ – Korandův sbor	RUMBURK
BRANDÝS nad Labem	PLZEŇ – západní sbor	SEDLEC-PRČICE
ČERNOŠÍN	PODBOŘANY	SOBĚHRDY
DĚČÍN	PRAHA – OCHRANOVSKÝ SBOR	SOKOLOV
DOBŘÍŠ	PRAHA 1 – Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag	STŘÍBRO
DOMAŽLICE	PRAHA 1 – NOVÉ MĚSTO	ŠKVOREC
HORNÍ SLAVKOV	PRAHA 1 – STARÉ MĚSTO	TEPLÁ
HVOZDNICE	PRAHA 2 – VINOHRADY	TEPLICE
CHEB	PRAHA 3 – JAROV	TŘEBENICE
CHODOV u Karlových Varů	PRAHA 3 – ŽIŽKOV I	ÚSTÍ nad Labem
CHOMUTOV	PRAHA 3 – ŽIŽKOV II	ŽATEC
CHOTINĚVES	PRAHA 4 – BRANÍK	
CHRÁST u Plzně	PRAHA 4 – JIŽNÍ MĚSTO	
KARLOVY VARY	PRAHA 4 – MODŘANY	
KDYNĚ na Šumavě	PRAHA 4 – NUSLE	
KLADNO	PRAHA 5 – RADOTÍN	
KRABČICE u Roudnice nad Labem	PRAHA 5 – SMÍCHOV	
LIBČICE nad Vltavou	PRAHA 6 – DEJVICE	
LIBIŠ	PRAHA 6 – STŘEŠOVICE	
LIBKOVICE pod Řípem	PRAHA 8 – KOBYLISY	
LITOMĚŘICE	PRAHA 8 – LIBEŇ	
LOUNY	PRAHA 9 – HORNÍ POČERNICE	
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ	PRAHA 10 – STRAŠNICE	
MĚLNÍK	PRAHA 10 – UHŘÍNĚVES	
MERKLÍN u Přeštic	PRAHA 10 – VRŠOVICE	
MOST	PŘEŠTICE	
MŠENO u Mělníka	ROKYCANY	
NEJDEK	ROUDNICE nad Labem	

Varianta 2

1. seniorát (moravskoslezský)	2. seniorát (východomoravský)	3. seniorát (brněnský)	4. seniorát (pardubický)
BRUNTÁL	HODONÍN	BOSKOVICE	BOROVÁ u Poličky
ČESKÝ TĚŠÍN	HOŠŤÁLKOVÁ u Vsetína	BRNO – HUSOVICE	BRANDÝS nad Orlicí
FRÝDEK-MÍSTEK	HRUBÁ VRBKA a VELKÁ nad Veličkou	BRNO – ŽIDENICE	BUČINA
HODSLAVICE	HUSLENKY	BRNO I	BUKOVKA
HRABOVÁ	JABLŮNKA	BRNO II	ČESKÁ TŘEBOVÁ
HRANICE	JASENNÁ	BŘECLAV	DVAKAČOVICE
JAVORNÍK u Jeseníku	JAVORNÍK nad Veličkou	DAMBOŘICE	DŽBÁNOV-ÚSTÍ nad Orlicí
JESENÍK	KATEŘINICE	HERŠPICE	HLINSKO
KRNOV	KROMĚŘÍŽ	HUSTOPEČE u Brna	HORNÍ ČERMNÁ
NOVÝ JIČÍN	KYJOV	JIMRAMOV	HRADIŠTĚ
ODRY	LESKOVEC	KLOBOUKY u Brna	CHOCEŇ
OLOMOUC	LIPTÁL	MIROSLAV	CHRUDIM
OPAVA	POZDĚCHOV	NIKOLČICE	KROUNA
OSTRAVA	PRUSINOVICE	NOSISLAV	KRUCEMBURK
OSTRAVICE	PRŽNO	OLEŠNICE na Moravě	LANŠKROUN
PROSTĚJOV	RATIBOŘ u Vsetína	PROSETÍN u Bystřice nad Pernštejnem	LETOHRAD
PŘEROV	RUSAVA	ROVEČNÉ	LITOMYŠL
SUCHDOL nad Odrou	RŮŽDKA	SILŮVKY u Brna	LOZICE
ŠENOV u Ostravy	STŘÍTEŽ nad Bečvou	VANOVICE	MORAVSKÁ TŘEBOVÁ
ŠTERNBERK	UHERSKÉ HRADIŠTĚ	VESELÍ	PARDUBICE
ŠTRAMBERK	VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ	ZNOJMO	POLÍČKA
ŠUMPERK	VELKÁ LHOTA		PROSEČ u Skutče
VÍTKOV	VIZOVICE		PŘELOUČ
ZÁBŘEH	VSETÍN (Dolní sbor)		RANÁ u Hlinska
	VSETÍN (Horní sbor)		SLOUPNICE
	ZÁDVEŘICE-RAKOVÁ		SVITAVY
	ZLÍN		TELECÍ
			VYSOKÉ MÝTO

5. seniorát (východočeský)	6. seniorát (jihočeský-horácký)	7. seniorát (poděbradský)
ČERNILOV	ČESKÉ BUDĚJOVICE	BOŠÍN
ČESKÁ LÍPA	DAŇKOVICE	BRANDÝS nad Labem
DVŮR KRÁLOVÉ nad Labem	HORNÍ DUBENKY	ČÁSLAV
HOŘICE v Podkrkonoší	HORNÍ KRUPÁ	ČESKÝ BROD
HRADEC KRÁLOVÉ	HORNÍ VILÉMOVICE	CHLEBY
HRONOV	HUMPOLEC	KOLÍN
JABLONEC nad Nisou (Ochranovský)	JIHLAVA	KUTNÁ HORA
JABLONEC nad Nisou	JINDŘICHŮV HRADEC	LIBICE nad Cidlinou
JIČÍN	MORAVEČ	LIBIŠ
JILEMNICE	NOVÉ MĚSTO na Moravě	LYSÁ nad Labem
KLÁŠTER nad Dědinou	OPATOV	MĚLNÍK
KOSTELEČ nad Orlicí	PELHŘIMOV-STRMĚCHY	MLADÁ BOLESLAV
KŘÍŽLICE	PÍSEK	MŠENO u Mělníka
LIBEREC	SÁZAVA	NYMBURK
LIBŠTÁT	SNĚŽNÉ na Moravě	OPATOVICE
NÁCHOD-ŠONOV	SOBĚSLAV	PEČKY
NOVÉ MĚSTO pod Smrkem	STRMILOV	PODĚBRADY
NOVÝ BYDŽOV	TÁBOR	PŘEDHRADÍ
POTŠTEJN	TELČ	VELENICE
ROVENSKO pod Troskami	TŘEBÍČ	VELIM
RUMBURK	VELKÉ MEZIRŘÍČÍ	
SEMONICE	VOLYNĚ	
TANVALD-SMRŽOVKA		
TRUTNOV		
TŘEBECHOVICE pod Orebem		
TURNOV		
UJKOVICE		
VRCHLABÍ		
ŽELEZNÝ BROD		

8. seniorát (pražský)

BENEŠOV u Prahy
 BEROUN
 DĚČÍN
 DOBŘÍŠ
 HVOZDNICE
 CHOMUTOV
 CHOTINĚVES
 Kladno
 KRABČICE u Roudnice nad Labem
 LIBČICE nad Vltavou
 LIBKOVICE pod Řípem
 LITOMĚŘICE
 LOUNY
 MOST
 PRAHA – OCHRANOVSKÝ SBOR
 PRAHA 1 – Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag
 PRAHA 1 – NOVÉ MĚSTO
 PRAHA 1 – STARÉ MĚSTO
 PRAHA 2 – VINOHRADY
 PRAHA 3 – JAROV
 PRAHA 3 – ŽIŽKOV I
 PRAHA 3 – ŽIŽKOV II
 PRAHA 4 – BRANÍK
 PRAHA 4 – JIŽNÍ MĚSTO
 PRAHA 4 – MODŘANY
 PRAHA 4 – NUSLE
 PRAHA 5 – RADOTÍN
 PRAHA 5 – SMÍCHOV
 PRAHA 6 – DEJVICE

PRAHA 6 – STŘEŠOVICE
 PRAHA 8 – KOBYLISY
 PRAHA 8 – LIBEŇ
 PRAHA 9 – HORNÍ POČERNICE
 PRAHA 10 – STRAŠNICE
 PRAHA 10 – UHŘÍNĚVES
 PRAHA 10 – VRŠOVICE
 ROUDNICE nad Labem
 ROZTOKY u Prahy
 SEDLEC-PRČICE
 SOBĚHRDY
 ŠKVOREC
 TEPLICE
 TŘEBENICE
 ÚSTÍ nad Labem
 ŽATEC

9. seniorát (západočeský)

ČERNOŠÍN
 DOMAŽLICE
 HORNÍ SLAVKOV
 CHEB
 CHODOV u Karlových Varů
 CHRÁST u Plzně
 KARLOVY VARY
 KDYNĚ na Šumavě
 MARIÁNSKÉ LÁZNĚ
 MERKLÍN u Přeštice
 NEJDEK
 OSTROV
 PLZEŇ – Korandův sbor
 PLZEŇ – západní sbor
 PODBOŘANY
 PŘEŠTICE
 ROKYCANY
 SOKOLOV
 STŘÍBRO
 TEPLÁ